

E-28: کد پوستر

مطالعه تطبیقی روند انتصاب رئیس دانشگاه (آمریکا، انگلستان، ترکیه)

محمد مهدی دوالی

استادیار گروه مدیریت دولتی دانشگاه پیام نور

مقدمه: ساختار دولتی نهادهای آموزش عالی با توجه به ارزیابی عملکرد سازمانی، هر روز بیشتر از قبل دارای اهمیت می شوند. افزایش اهمیت دولت در آموزش عالی با چالش هایی که در چند دهه گذشته فرآروی نهادهای آموزش عالی قرار گرفته است توضیح داده می شود. تنوع مقررات، حالت های جدید انتقال و واگذاری، بدنه دانشجویی ناهمگون تر، فشار فزاینده ی بین المللی سازی و پژوهش و نوآوری، تولید دانش را به شدت تحت تاثیر قرار داده است. علاوه بر همه این موارد، کاهش بودجه عمومی، فشار برای رتبه بندی دانشگاه، پژوهش و انتشار، افزایش رقابت میان نهادها، نهاد های آموزش عالی را به شدت به سمت ایجاد یک سیستم اداری موثر تر سوق می دهد تا از کیفیت و بقای این رقابت اطمینان حاصل شود.

بیان مسأله: برخی از بهترین نهادهای ایالات متحده و انگلستان بخاطر بررسی روند انتخاب روسای دانشگاه مشهور هستند از این رو این کشورها به طور مستمر توسط رتبه بندی های گوناگون در سراسر جهان مانند رنکینگ دانشگاه جهانی آموزش عالی تایمز، رنکینگ دانشگاه جهانی QS و غیره، به عنوان کشورهای دارای بهترین دانشگاه های جهان اعلام شده اند. به عنوان مثال، ۷۵ دانشگاه از آمریکا و ۳۲ دانشگاه از انگلستان جزو ۲۰۰ دانشگاه برتر جهان قرار گرفته اند، در حالیکه طبق ارزیابی رنکینگ دانشگاه جهانی آموزش عالی تایمز در سالهای ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲ هیچ دانشگاهی از ترکیه در این لیست به چشم نمی خورد. در نتیجه، این امر احتمالاً نشان دهنده ی نقش مهم روند انتصاب مدیران سطح بالا در موفقیت یک نهاد می باشد.

اهداف و پرسش های پژوهش: هدف پژوهش حاضر بررسی شیوه های انتخاب و انتصاب رئیس دانشگاه در سیستم های آمریکا، انگلستان، و ترکیه می باشد.

و سوال تحقیق این است که آیا سیستم انتصاب روسای دانشگاه در کشورهای مورد بررسی یکسان است؟ و روش مطلوب و بهینه کدام است؟
روش شناسی پژوهش: روش تحقیق از نوع تحلیلی- توصیفی است که داده های مربوط به روش کتابخانه ای و با بررسی متون و مقالات مربوطه گردآوری شده اند.

یافته های پژوهش: بر اساس یافته این تحقیق در بیشتر دانشگاه های دنیا در حال بهبود سیستم آموزش عالی خود چه در سطح اجرائیات و چه در بخش آموزش می باشند البته هیچ دستورالعمل قاطعی برای یک سیستم آموزشی و اجرایی بدون نقص وجود ندارد و به همین دلیل اکثر کشورهای اروپایی در صدد یک روند اصلاح جدی قرار گرفته اند. با این وجود، تمامی اصلاحات مدیریتی در معرض انتقادهای بسیار تند می باشند چرا که این اصلاحات عمدتاً روی انتقال قدرت سنتی دانشگاه ها به هیئت های مدیریتی تمرکز می نماید. انتقال قدرت حاکم، موضوع آزادی آکادمیک و دموکراسی مشارکتی در نهادهای آموزش عالی را افزایش می دهد. اگر استفاده از نظام هیئت به عنوان یک قانون پذیرفته شود بایستی تعادل میان دانشگاهیان و افراد خارج از دانشگاه در روند انتخاب گنجانده شود. در این هیات بین نماینده خارج از دانشگاه و نماینده دانشگاه نباید تفاوتی باشد. نه تنها دانشگاهیان بلکه کادر اداری و دانشجویان نیز ممکن است به عنوان ذینفعان در این فرآیند گنجانده شوند. دانشگاه ها باید در روند انتخاب رئیس خود مستقل تر باشند. همچنین، این روند اصلاح نباید یک روند بالا به پایین باشد و عقاید همه ذینفعان باید مورد توجه قرار بگیرد.

بحث و نتیجه گیری: در مقایسه با کشورهای دیگر در مورد انتصاب روسای دانشگاه می توان نتیجه گرفت که نظام انتصاب روسای دانشگاه در ایران دارای نقاط ضعف و نواقصی می باشد که پیشنهاد می گردد با توجه به اینکه تحقیقات متعددی در زمینه شایستگی مدیران دانشگاه ها در کشورمان صورت گرفته است، مراجع سیاست گذار در این حوزه از جمله وزارت علوم و شورای عالی انقلاب فرهنگی با بکارگیری نظرات آن پژوهشگران به تهیه یک استراتژی با موضوع انتخاب مدیران شایسته دانشگاهی و همچنین تهیه یک فرآیند جامع و کامل به منظور ایجاد یک روند استاندارد و شایسته برای انتخاب روسای دانشگاه های کشور پردازند، چرا که داشتن مدیران شایسته نیاز به روند انتخاب و انتصاب شایسته نیز دارد.